

[Ivar Hansen.]

ende forhold, at det nu lovfæstes, at en landbrugsmyndig instans, nemlig jordfordelingssekretariatet, på et tidligt tidspunkt ved et projekts gennemførelse skal ind i billedet og høres. Men hvad der ikke klart fremgår er, i hvor høj grad landbrugsministeriets indstilling skal tages til følge af anlægs- og ekspropriationsmyndighederne. Jeg erindrer, at landbrugsministeren sidste år fik igangsat en jordbundsanalyse, som senere skulle være instrument for de planlæggende myndigheder, og hvortil man skulle tage hensyn ved den egentlige fysiske planlægning. I hvor høj grad skal man her tage hensyn til jordfordelingssekretariatets indstilling? Det er nok her, vi er ved sagens kerne. Det fremgår nemlig af lovforslaget, at ekspropriationskommissionen skal påse, at mulighederne for at begrænse ulemperne for de berørte landbrugsejendomme skal tilgodeses, og her henvises så til det nye afsnit i loven om muligheden for at gennemføre en tvangsjordfordeling. Det er altså det nye. Men er det her, det egentlige problem ligger?

Ministeren fremhæver jo i fremsættelsestalen, at der er mange eksempler på, at det i forbindelse med store vejanlæg i praksis har været muligt på det bestående lovgrundlag at nå frem til en hensigtsmæssig løsning på jordfordelingsproblemerne.

Her er man altså i en situation, hvor man i første omgang eksproprierer landbrugsjord til vejanlæg. Det er klart, at det må man kunne gøre. Men herefter foreslås det i realiteten, at man bagefter kan foretage en tvangsjordfordeling, altså direkte tage jord fra landmænd derudover til en jordfordeling bagefter. Det er derfor jeg stiller spørgsmålet, om det er her, det egentlige problem ligger. Jeg vil gerne sige til ministeren – det er ministeren utvivlsomt enig i – at tvangsforanstaltninger er noget, vi skal være varsomme med at gennemføre.

Jeg kan endvidere sige til ministeren, at det er vores opfattelse, at der er behov for en vis principiel afklaring på et punkt, og det er: hvor stort hensyn skal der egentlig tages til frednings- og miljøinteresser over for de hensyn, der bør tages til erhvervsinteresser, i dette tilfælde landbrugserhvervsinteresser? Jeg tror, det er her, det virkelige problem ligger i disse sager. Det er vores opfattelse – jeg har i øvrigt flere eksempler på det – at der ved hidtidige ekspropriationer er taget større hensyn til fredningsinteresser end rimeligt er over for hensyn

net til erhvervsinteresser, og så er der sket det, at vi har fået unødige fordyrelser og komplicerede jordfordelingsproblemer. Det problem vil vi søge nærmere afdækket under udvalgsarbejdet.

Jeg skal til slut sige til ministeren, at vi for så vidt stiller os positivt over for de intentioner, som ligger bag lovforslaget, men vi er i høj grad tvivlende over for, hvorvidt de elementer, ministeren foreslår, just er de bedst egnede til at afhjælpe de problemer, som er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget.

Lowzow (KF):

Når man har været med til at arbejde med sager, som kunne blive berørt af denne lovgivning, må man indrømme, at der ligger et problem omkring de modstridende interesser. Der skal bygges veje, og det er altid ubehageligt for et landbrug, når en vej skærer igennem produktionsjorden. Det har mange steder fungeret godt under den bestående lov, som det er sagt, med lempe fra dem, der har haft part i det, men der er også steder, hvor det er kørt helt fast, og hvor enkeltes måske lidt ufornuftige og urimeligt stædige holdninger har kunnet bremse en sådan sag urimeligt.

Jeg må imidlertid sige, at det fremsatte forslag synes at være behæftet med så mange tekniske fejl eller i hvert tilfælde rumme så mange tvivlsspørgsmål, at jeg ikke er sikker på, vi kan gå ind for det i den foreliggende form – jeg vil nærmere regne med, at vi ikke kan tilslutte os det. Men principperne i forslaget er vi meget langt enige i. Der bør ændres noget i lovgivningen, og der bør gives mulighed for at arbejde med disse regler.

Vi synes, det er helt rigtigt, at man skal spørge landbrugsministeriet i første instans. Vi mener også, at der selvfølgelig må være en pligt til at følge denne indstilling fra ministeriet i stor udstrækning. Vi mener også, at det i stor udstrækning må være de erhvervsinteresserede, man tager hensyn til, da denne lovgivning må tage hensyn til den enkelte mand og hans økonomiske overlevelse og muligheden for at holde et brug rimeligt sammen under hensyn til tidens maskiner og den produktion, man har.

Men der ligger i lovforslaget noget, som vi vender os stærkt imod, og det er muligheden for at bruge denne lov som en generel ekspropriationslov. I betragtning af vores normale stilling til dette spørgsmål i forbindelse med